

Àngela Ribas i Lacasa (Sant Feliu de Guíxols, 1959) és llicenciada en filologia catalana i treballa com a professora de llengua i literatura catalanes a l'Institut Sant Elm, de Sant Feliu de Guíxols. És col·laboradora del setmanari *Àncora*. Ha publicat *El temps innoble* (premi Betúlia de poesia, 2002).

pecte d'haver-se atrevit a passar tot un dia amb Joyce –massa joves–, i ara el defici no el deixa viure, i per això el vers del poeta italià se li clava com si fos un fibló molt punyent: «com escoltar uns llavis closos», «com escoltar uns llavis closos»... Sap que el lector ha de ser allà i li agradaria preguntar-li com se sent després de transitar per la mar vinosa de Dublín.

Potser és la parella que treballa a l'ordinador, i n'han fet una lectura compartida per vestir amb més facilitat els fragments espessos. Potser és la dona de cabells blancs lluent que fa estona que consulta el diccionari i va esborrant, ara una, ara l'altra, tot l'enfilall de paraules escrites en un paper blanc de puntes arrugades. O potser tan sols és algú que, com ell, curiós de mena, ha deixat el llibre expressament per veure qui se l'enduria, presentint que aquesta secció acostuma a ser la que desperta més interès. Qui sap si és el mateix bibliotecari que darrere de les ulleres de cul de got hi veu més que ningú i li ha endevinat el joc de cada dia! És, doncs, un incaut que ha caigut dins la seva pròpia teranyina?

No sap què li passa. Mai no havia pensat en res d'això. I, a més, les paraules de Pavese, que sempre el sedueixen, avui se li fan especialment enigmàtiques. Per què? Se sent eclipsat. Decideix d'agafar el llibre retornat. Recorda com a vegades li ha semblat tocar l'escalfor d'unes mans alienes en agafar-ne un, com si, després de molts dies de ser amb algú, el llibre li hagués robat el tacte de la pell. I així ho fa. L'agafa amb totes dues mans i tanca els ulls. També ell és una mica lladre. Si algú se'l mira es pensarà que fa alguna cerimònia esotèrica i encara el prendrà per boig, però ho ha d'intentar. I el vers que torna: «com escoltar uns llavis closos».

Els ulls, el llibre, les mans, la pell, el vers, els llavis... Tot ho és, de clos. I la seva immersió, profunda. Tot esdevé de color sèpia. Cansat, se'n va. Se'n va lluny. Se'n va al mut record de la biblioteca que més l'ha impressionat, i on sempre ha volgut tornar. Se'n va, sense voluntat però amb impaciència, cansat, molt cansat. Les lletres dels llocs dels llibres de la biblioteca del Trinity College se li confonen i el maregen. Dublín l'acull de nou. No sent res, només torna a veure aquell desig callat, aquell espai immens, i en torna a sentir l'olor de fusta i de paper vell.

Té el silenci als ulls, i es deixa caure, retut, dins el blanc de l'última pàgina.

Àngela Ribas i Lacasa

Retornats avui

Té el silenci als ulls, i en sent l'olor als prestatges. Assegut còmodament a la butaca vermella del fons, llegeix Pavese i repeteix un dels seus versos: «com escoltar uns llavis closos». Sent com un envà més prim que un tel de ceba el separa de l'home que seu a prop. També té un llibre a les mans, com ell, i de reüll intenta d'endevinar-ne el títol que té atrapat entre els dits de la mà esquerra.

Sempre ha tingut curiositat per saber què i com llegeixen els altres. Cada tarda, quan entra a la biblioteca, fa el mateix recorregut. Primer escampa la mirada pels lectors dels diaris. N'hi ha un que el llegeix amb una lenta i patològica parsimònia, com si passés de puntetes per damunt les pàgines, amb tota la cura per no fer-li mal.

Després, saluda els dos nois que són darrere el tauler, fa una ullada a les novetats i de seguida s'afanya a remenar els llibres «retornats avui» per veure si, amb una mica de sort, pot endevinar qui els acaba de deixar. Aquesta mateixa tarda ho ha tornat a intentar amb l'*Ulisses*, però no se n'ha sortit. Cap dels tres nois amb qui s'ha creuat a l'entrada no tenia as-